

Lazorčáková, Tatjana

Průsečky na vertikále času Margity Havlíčkové

Theatralia. 2026, vol. 29, iss. 1, Supplementum, pp. 115-116

ISBN 978-80-280-0843-7 (print); ISBN 978-80-280-0844-4 (online ; pdf)
ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/TY2026-S-25>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.83932>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](#)

Access Date: 16. 04. 2026

Version: 20260410

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Průsečíky na vertikále času Margity Havlíčkové

Tatjana Lazorčáková

Přesně si pamatuji na okamžik, když se mi do paměti vrylo jméno Margita Havlíčková – bylo to v roce 1991, když jsem po nástupu na olomouckou katedru divadelní vědy (do té doby jsem byla mimo akademické prostředí) dostala za úkol – mimo jiné – vést semináře o barokním lidovém divadle. Když jsem hledala nějakou oporu pro uvažování o historickém tématu (v daný moment pro mne naprosto vzdáleném), narazila jsem na studii „Rovnováha dramatu, rovnováha světa“, publikovanou v časopise *Svět a divadlo* (1991, č. 5). Ten text mě uhranul, autorku jsem tehdy osobně neznala, ale představovala jsem si ji jako akademičku s dlouholetou zkušeností v historii oboru a s hlubokým filozofickým přesahem. Studie, o níž jsem se až mnohem později dozvěděla, že vycházela z diplomové práce autorky, pojednávala o vztahu člověka k času, o „lidském myšlení jakožto o vertikální opozici v rámci horizontálního časového uplývání“, a na příkladech ze světové dramatiky s pomocí citací filozofů, např. Jana Patočky nebo Hanse-Georga Gadamera, dokládala, že umění (tedy i divadlo a drama) je vlastní průsečíku těchto dvou časů a může přinášet impulzy k optimální rovnováze světa. Víím, po těch letech je to asi velmi zjednodušená interpretace, ale já jsem se k textu z roku 1991 dlouhá léta vděčně odkazovala při přednáškách z dějin divadla a dramatu nejen historických epoch. S jeho autorkou jsem se osobně začala setkávat postupně – při návštěvách Moravského zemského muzea, na nichž jsem pochopila, že je fascinovanou historičkou brněnské divadelní scény 18. a 19. století, nebo v rámci Teatrologické společnosti, která za předsednictví Margity Havlíčkové (2006–2008) vyvíjela nesmírně intenzivní aktivity (např. v podobě celostátních konferencí *Paměť divadla* nebo založení brněnské sekce společnosti a pořádání pravidelných přednášek na půdě Kabinetu divadelních studií FF MU). Svou představu akademičky pobývající spíše v prostoru filozofickém a transcendentálním, jsem – přiznávám – musela přehodnotit a nahradilo ji poznání energické a ve všech směrech inspirativní kolegyně.

Čím dál častější bylo i setkávání s Margitou Havlíčkovou na olomoucké katedře, když se zapojila do projektu Identifikace německojazyčných městských divadel na Moravě a ve Slezsku (tedy do tématu, které její profesní dráhu v posledních

dekádách naplňovalo). A samozřejmě také na konferencích nebo pracovních seminářích, které jsme s brněnskými kolegy pravidelně organizovali. Jeden takový se konal v roce 2007 v Moravském zemském muzeu v Brně a zabýval se stavem a perspektivou dokumentačních pracovišť. Právě na něm vznikla myšlenka udělat výzkum divadelních archivů – nevím, kdo přesně ji inicioval, ale moc bych se nedivila, kdyby to byla právě Margita. Výzkum, oslovující formou ankety všechna divadla v České republice, byl ojedinělý tím, že se na něm podílely tři katedry divadelní vědy (Praha, Brno, Olomouc) včetně studentů. Garantem za Brno byla Margita a za Olomouc já. Uvědomuji si, že asi teprve tehdy ze mne opadl počáteční uctivý ostych, který jsem měla před autorkou vzpomínané studie, a nahradily ho obdiv k houževnatosti a pracovitosti, kterými byla vybavená, a vřelé přátelství doprovázené i oním zkráceným oslovováním Gita. S Gitou jsme si denně telefonovaly, psaly desítky e-mailů, probíraly do detailu znění anketních otázek, sdělovaly si pochybnosti, ale i osobní starosti... Bylo to hektické období, ale vzpomínám na něj jako na zásadní a smysluplné. Výzkum totiž (možná poprvé v novodobé historii české teatrologie) propojil v takovém rozsahu akademiky a studenty, akademická pracoviště a divadla, aby nakonec – po prezentaci dosti neutěšených výsledků na konferenci *Paměť divadla* v Olomouci (2008) – vedl ke vzniku metodického materiálu pro divadelní archivy a jejich pracovníky s cílem sjednotit principy dokumentace divadelních událostí ze strany nevládní organizace SIBMAS (Mezinárodní organizace divadelních knihoven, muzeí, archivů a dokumentačních středisek).

Je to jen několik střípků v mozaice vzpomínek, které se však s odstupem jeví jako nejzásadnější. Umožnily mi totiž intenzivní setkání s nesmírně inspirativní osobností plnou nápadů a neutuchající energie, s osobností s jasným a pevným názorem, v diskusích velmi zásadovou a mimo ně vždy laskavou, chápající, vstřícnou... Díky, Gito, za naše průsečíky na vertikále času!!

